

Original Article

Analyzing the Revealed Breach of Marital Agreement Among Iranian Middle-Aged Men with a Data-Based Approach

Fatemeh Bagheri¹, Seyed Ali Kimiaei^{1✉}, Sakineh Soltani Kohbanani¹, Hossein Karsheki²

1. Department of Counseling, Faculty of Educational Sciences and Psychology, Ferdowsi University of Mashhad, Mashhad, Iran.
2. Department of Educational Psychology Counseling, Faculty of Educational Sciences and Psychology, Ferdowsi University of Mashhad, Mashhad, Iran.

Received: 2025/01/23

Revised: 2025/05/08

Accepted: 2025/05/27

Doi: 10.48308/jfr.2025.238499.1911

Highlights

- The aim of this study was to analyze disclosed marital infidelity among Iranian middle-aged men by identifying its contexts, mediators, strategies, and consequences.
- The findings indicated that communication deficiencies (emotional frustration and monotony) and midlife crisis were the main causal factors, while individual justifications (temporary emotions, marital problems, and external factors) served as mediating conditions, and the strategies of managing the situation led to consequences such as new decisions and emotional reactions.
- The conceptual model can contribute to a better understanding of infidelity and the design of appropriate counseling interventions.

Extended Abstract

Introduction: The family, founded upon the marital bond, represents one of the most significant relationships in human life and constitutes the primary emotional and legal commitment that couples undertake in adulthood (Rothman et al., 2021). Middle age, typically spanning ages 40 to 60, is a developmental stage characterized by specific challenges and tasks (Staudinger & Block, 2001). During this period, individuals often experience what is termed a "midlife crisis"—an emotional state of doubt and anxiety where individuals realize that half their life has passed, typically accompanied by reflections on lifestyle choices and feelings of unfulfilled potential (Moloudi & Abdollahzadeh, 2023). Middle-aged individuals may face significant challenges due to lifestyle changes and transformations in cognitive and emotional structures (Movahed & Hosseini, 2018). The marital relationship during midlife can serve as both a stabilizing and stressful factor (Hacken & Shipak, 2006), potentially leading to crises such as marital infidelity. Infidelity represents a violation of commitment in an intimate relationship that leads to various levels of emotional or physical intimacy with someone outside the relationship (Aviram et al., 2005). It encompasses multiple forms including sexual infidelity, emotional infidelity, combined infidelity, and virtual infidelity (Kitar et al., 2017). Research consistently demonstrates that emotional dissatisfaction, monotony in marital relationships, and midlife crisis are key factors contributing to marital infidelity. Individuals who feel that their marriage quality does not meet their expectations typically experience dissatisfaction and become vulnerable to infidelity (Shackelford et al., 2008). This study seeks to analyze revealed marital infidelity among Iranian middle-aged men by identifying its contexts, mediators, strategies, and consequences, thereby contributing to a deeper understanding of this phenomenon within the Iranian cultural context.

Methodology: This qualitative study employed a data-based approach following the systematic grounded theory methodology of Strauss and Corbin. The research population comprised all middle-aged men who had experienced marital infidelity and had referred to counseling centers in Mashhad during the first six months of 2024. Theoretical saturation was achieved after conducting 11 in-depth semi-structured interviews. Participants were selected through criterion-based purposive sampling with inclusion criteria including: age range of 45-60 years, legal marriage with a spouse to whom they had been unfaithful, absence of cognitive problems, couples not separated, minimum education of high school diploma, no substance abuse, not currently receiving psychological treatment, and at least one month since their last psychological treatment. The research aimed to develop a conceptual model of marital infidelity through open, axial, and selective coding procedures following the systematic approach. Interviews were conducted face-to-face and analyzed using constant comparative analysis. Ethical considerations including voluntary participation and anonymity were carefully observed throughout the research process.

Findings: The analysis revealed a comprehensive conceptual model of marital infidelity among middle-aged men, organized into several key categories. Causal Conditions included problems related to the family of origin (family interference, lack of support), problems at the beginning of marriage (incorrect marriage, past complications, insufficient time together, unappreciated efforts, different life attitudes, forced marriage), problems during marital life (conflicts, daily arguments, unmet expectations, lack of affection, disrespect), and parent-child relationship problems (unhealthy parenting behaviors, paternal aggression, marital instability affecting children). Contextual Conditions encompassed attitudinal problems (lack of understanding, lack of respect, increasing expectations), relationship and environmental factors (negative interaction patterns, in-law interference, social pressures, homogeneity of relationships), and social support deficits. Intervening Conditions included emotional factors (anger, frustration, emotional coldness, emotional deprivation), insults and disrespect, physical problems (chronic illness, sexual dysfunction), behavioral reactions (desire for distance, lack of spousal support, withdrawal, repeated arguments), fusion with family of origin (parental support of the offending spouse), and involvement in parallel relationships (intimate workplace relationships). Strategies employed after the revelation of infidelity included primary symptoms (inattention to spouse, weakened communication, focusing on children), desire to leave the relationship (avoiding conversation, suggesting separation, spending time away from home), suspicious behaviors (secret spending, continued contact with the partner), decreased relationship quality (reduced sexual intimacy, increased anger and aggression), and efforts to control and manage the situation. Consequences included psychological-emotional damages (loss of motivation, indifference, guilt, lack of trust, psychological pressure), and reactions toward children and life (guilt toward children, decreased communication with children, increased time away from home, neglect of parental responsibilities). The conceptual model demonstrates that infidelity is not caused by a single factor but emerges from the complex interaction of individual, relational, social, and cultural factors.

Conclusion: This research provides a comprehensive understanding of marital infidelity among Iranian middle-aged men through a data-based qualitative approach. The findings demonstrate that marital infidelity is a multifaceted phenomenon with deep psychological, social, and cultural roots. The most significant causal factors identified were emotional failure and frustration, monotony in marital relationships, and midlife crisis. The conceptual model highlights that communication deficiencies (emotional frustration and monotony) and midlife crisis serve as primary causal factors, while individual justifications (temporary emotions, marital problems, and external factors) function as mediating conditions. The strategies for managing the situation lead to consequences such as new decisions and emotional reactions. The role of social and cultural influences, including social pressures to prove power and attractiveness, appears significant in shaping infidelity behaviors among middle-aged men. This research not only identifies the reasons for infidelity but also examines its consequences on family and social relationships. The findings indicate that the process of marital infidelity has distinct stages, each of which should be considered in the intervention process. Understanding these mechanisms not only helps prevent infidelity but also provides a foundation for improving the quality of marital relationships. Counseling and psychological interventions can be highly effective in recognizing and managing these factors. The conceptual model presented can contribute to better understanding of infidelity and the

design of appropriate counseling interventions. This study had several limitations including sample limitation to counseling center clients in Mashhad, reliance on self-report data, and the qualitative nature limiting generalizability. Future research should conduct quantitative studies with larger and more diverse samples from different regions of Iran, examine comparative studies across different age groups, and investigate the role of cultural-religious factors as moderating variables.

Keywords: marital breach, middle-aged men, evidence-based approach

How to cite: Kimiaei, S A , soltani kouhbanani, S and Kareshki, H . (2025). Analyzing the revealed breach of marital agreement among Iranian middle-aged men with a data-based approach. *Journal of Family Research*, 21(3), 147-172. doi: 10.48308/jfr.2025.238499.1911

✉ Corresponding Author Email Address: kimaee@um.ac.ir

Copyright: © 2025 by the authors. Submitted for possible open access publication under the terms and conditions of the creative commons attribution (CC BY) license (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>).

مقاله پژوهشی

واکاوی پیمان شکنی افشا شده مردان میانسال ایرانی با رویکرد داده بنیاد

فاطمه باقری^۱، سیدعلی کیمیایی^۲، سکینه سلطانی کوهبنانی^۱، حسین کارشکی^۲

۱. گروه مشاوره، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه فردوسی مشهد، مشهد، ایران.

۲. گروه روانشناسی تربیتی، دانشکده علوم تربیتی و روانشناسی، دانشگاه فردوسی مشهد، مشهد، ایران.

دریافت مقاله: ۱۴۰۳/۱۱/۰۴ دریافت نسخه اصلاح شده: ۱۴۰۴/۰۲/۱۸ پذیرش مقاله: ۱۴۰۴/۰۳/۰۶

DOI: [10.48308/jfr.2025.238499.1911](https://doi.org/10.48308/jfr.2025.238499.1911)

نکات برجسته:

- هدف پژوهش حاضر، واکاوی پیمان شکنی افشا شده مردان میانسال ایرانی با شناسایی زمینه‌ها، واسطه‌ها، راهبردها و پیامدهای آن بود.
- یافته‌ها نشان داد که کمبودهای ارتباطی (ناکامی عاطفی و یکنواختی) و بحران میانسالی از عوامل علی اصلی و توجیه‌های فردی (هیجانات موقت، مشکلات زناشویی و عوامل بیرونی) از شرایط واسطه‌ای در بروز پیمان شکنی هستند و راهبردهای مدیریت شرایط به پیامدهایی مانند تصمیم‌گیری جدید و واکنش‌های عاطفی منجر می‌شوند.
- مدل مفهومی ارائه شده می‌تواند به درک بهتر پیمان شکنی و طراحی مداخلات مشاوره‌ای مناسب کمک کند.

چکیده: پژوهش حاضر به بررسی پیمان شکنی افشا شده مردان میانسال میانسال ایرانی با رویکرد داده بنیاد می‌پردازد. هدف اصلی این مطالعه واکاوی دلایل، پیامدها و زمینه‌های فرهنگی، اجتماعی و روانی پیمان شکنی زناشویی در مردان میانسال میانسال است. میدان پژوهش، تمامی مردان میانسال میانسال با تجربه پیمان شکنی زناشویی بود که در شش ماهه اول ۱۴۰۳ به مراکز مشاوره شهر مشهد مراجعه کرده بودند. روش پژوهش کیفی داده بنیاد از نوع رهیافت نظام مند اشتراوس و کوربین بود. اشباع نظری پس از انجام ۱۱ مصاحبه حاصل شد و مصاحبه‌ها با استفاده از رهیافت نظام مند اشتراوس و کوربین با هدف دستیابی به مدل مفهومی پیمان شکنی زناشویی، مورد بررسی و تحلیل قرار گرفتند. در تبیین کیفی و مدل مفهومی به دنبال فهم عمیق‌تری از ابعاد پیمان شکنی زناشویی و عواملی بودیم که در مردان میانسال میانسال، به این رفتار منجر می‌شود. نتایج مطالعه نشان داد که احساس ناکامی عاطفی، یکنواختی در روابط زناشویی و بحران میانسالی از جمله عوامل کلیدی در رویداد پیمان شکنی زناشویی مردان میانسال میانسال است. مدل مفهومی نشان‌دهنده توجه به همچنین، تأثیرات اجتماعی و فرهنگی، از جمله فشارهای اجتماعی برای اثبات قدرت و جذابیت، بر رفتارهای پیمان شکنی زناشویی‌آمیز مردان میانسال میانسال قابل توجه است. این پژوهش نه تنها به شناسایی دلایل پیمان شکنی زناشویی پرداخته است، بلکه تلاش داشت تا پیامدهای آن بر روابط خانوادگی و اجتماعی را بررسی کند. یافته مبین این واقعیت است که فرایند پیمان شکنی زناشویی دارای مراحل است که در فرایند مداخله بایستی هر کدام از این مراحل مورد توجه قرار گیرد.

کلیدواژه‌ها: پیمان شکنی زناشویی، مردان میانسال میانسال، رویکرد داده بنیاد

استناد به این مقاله: باقری، ف، کیمیایی، س، سلطانی کوهبنانی، س. و کارشکی، ح. (۱۴۰۴). واکاوی پیمان شکنی افشا شده مردان میانسال میانسال ایرانی با رویکرد داده بنیاد. خانواده‌پژوهی، ۲۱(۳)، ۱۴۷-۱۷۲. doi: 10.48308/jfr.2025.238499.1911

مقدمه

خانواده با پیوند میان زن و شوهر که ازدواج نام دارد نمود پیدا می‌کند ازدواج یکی از برجسته‌ترین رویدادهای زندگی هر فرد است. زندگی زناشویی یکی از مهمترین و اساسی‌ترین مسائل مورد توجه جامعه بشری است و اولین تعهد عاطفی و حقوقی است که زوجها در بزرگسالی قبول می‌کنند و در واقع مهمترین و بنیادی‌ترین رابطه انسانی به شمار می‌رود (راثمن و همکاران، ۲۰۲۱). میانسالی یکی از مراحل تحول انسان است. میانسالی رویداد طبیعی و برهه‌ای بهنجار در گستره زندگی است و عموماً در دهه چهارم زندگی فرد آغاز می‌شود (اسماعیلی و همکاران، ۱۳۹۷). میانسالی به طور خاص در بازه سنی ۴۰ تا ۶۰ سالگی است که مبتنی بر حوادث تحولی و تکالیفی است که فرد آنها را در زندگی خود تجربه میکند (استادینگر و بلاک، ۲۰۰۱). یکی از مهم‌ترین مسائل در دوره میانسالی، بحران میانسالی است. بحران میانسالی یک حالت عاطفی از شک و اضطراب است که در آن فرد دچار ناراحتی می‌شود زیرا فرد می‌فهمد که نیمی از عمرش گذشته است. این معمولاً شامل بازتاب‌هایی از شیوه زندگی یک فرد تاکنون است و معمولاً با این احساس همراه است که زندگی او به اندازه کافی سازماندهی نشده است و نتایج قابل توجهی به دست نیاورده است (مولودی و عبدالله زاده، ۲۰۲۳). می‌توان گفتن بیشتر افراد میانسال، به دلیل بروز تغییرات جدی در سبک زندگی و تحولات مهم در ساختارهای شناختی و هیجانی، در زندگی روزمره خود با چالش‌های مختلفی مواجه می‌شوند (موحد و حسینی، ۱۳۹۷).

افراد میانسال ممکن است به دلیل مشکلات مختلف دچار بحران شوند. اگر انتظارات محقق نشود دچار بحران می‌شوند. افراد میانسال در مواجهه با بحران‌ها استراتژی‌های فعالی را انتخاب می‌کردند. تلاش برای جبران شکست‌ها، احساس مسئولیت در قبال دیگران، کاهش یا تعمیق روابط، تلاش برای حفظ ظاهر فیزیکی از مهم‌ترین راهکارهای آن‌ها برای رویارویی با بحران‌های میانسالی است (مولودی و عبدالله زاده، ۲۰۲۳). باور بر این است مشکلات روانی در کاهش هیجانات مثبت و افزایش تهدیدات مربوط به سلامت روان نقش بسزایی دارد (بروشوت و همکاران، ۲۰۰۶). داشتن رضایت از زندگی، خلق مثبت و عدم وجود افسردگی/ اضطراب که از مؤلفه‌های سلامت روان در دوران میانسالی محسوب می‌شوند (دینر و همکاران، ۲۰۱۸)، منجر به گسترش سطح معنایابی نسبت به زندگی، توانمندی‌ها و دامنه تفکر افراد می‌شود. یافته‌ها مؤید این هستند که تفاوت‌های جنسیتی در رفاه روانی در میان افراد میانسال با تفاوت در کمبود منابع مرتبط باشد (گروس، ۲۰۰۶).

مطالعه انجام شده توسط ساوسیر (۲۰۰۴) تأثیر استانداردهای اجتماعی زیبایی بر افراد میانسال را مورد بحث قرار داد و بر آسیب‌پذیری افراد میانسال در برابر فشارهای اجتماعی و پیامدهای آن برای ارزش خود و سلامت روان تأکید کرد. این مطالعات بر تأثیر فراگیر عوامل اجتماعی فرهنگی بر عزت نفس، به ویژه در زمینه جنسیت و سن تأکید می‌کند. علاوه بر این، پژوهش انجام شده توسط سمنیا و همکاران (۲۰۲۱) در مورد واکنش زنان به پیمان‌شکنی مخالف و همجنس در فرهنگ‌های مختلف، بینش‌های ارزشمندی را در مورد اینکه چگونه زمینه‌های فرهنگی میزان ناراحتی زنان را در واکنش به پیمان‌شکنی تعدیل می‌کنند، ارائه می‌کند. علاوه بر این، مطالعه گویرای (۲۰۱۷) به تجربیات مردان میانسال در ازدواج‌های چندهمسری می‌پردازد و عوامل فرهنگی و اجتماعی مؤثر بر پویایی زناشویی و پیامدهای بالقوه پیمان‌شکنی در چنین روابطی را روشن می‌کند. علاوه بر این، دارلیمپر و همکاران (۲۰۱۶) عوامل روانی اجتماعی مؤثر بر ریسک‌پذیری در رفتار

جنسی در میان بزرگسالان دگرجنس‌گرا را بررسی کرد و درک دقیقی از این که چگونه سن و پویایی های روانی اجتماعی مرتبط با آن ممکن است به رفتارهای جنسی پرخطر در میانسالان کمک کند ارائه کرد. درک این عوامل برای توسعه مداخلات متناسب با نیازهای خاص افراد مسن در معرض خطر بسیار مهم است.

در این میان رابطه زناشویی با همسر می تواند هم یک عامل تثبیت کننده و هم یک عامل تنش زا در دوران میانسال باشد (هاکن و شیپک، ۲۰۰۶) که منجر به بروز بحران هایی مانند پیمان شکنی زناشویی در مردان میانسال شود. بدیهی است که طی مراحل اولیه ازدواج، رضایت زناشویی افزایش میابد و طی ده تا ۲۰ سال بعد رو به کاهش میگذارد. پس از اینکه فرزندان خانه را ترک میکنند، زوج ها مجال بیشتری برای تقویت رابطه زناشویی و صمیمیت بیشتر مییابند (حسینی و همکاران، ۱۳۹۴). بنابراین می توان گفت از آنجا که زوج ها در دوره میانسال به چالش کشیده می شوند تا ساختارهای سازمانی کیفی جدیدی را در نظام زوجی خود شکل دهند، پس زوج های که نتواند خود را با شرایط جدید وفق داده و مهارت ایجاد راهبردهای متناسب با مسائل جدید را ندارند، دچار بحران های جدی ارتباطی و عاطفی می شوند (لومان، ۲۰۲۱).

زوج هایی که نتوانند ارزش ها و علایق خود را برای حفظ یک ازدواج موفق ادغام کنند، در نهایت در صمیمیت ناموفق قرار می گیرند. از این رو، صمیمیت در مقابل انزوا به طور قابل توجهی بی ثباتی زناشویی را افزایش می دهد (فریزی و همکاران، ۲۰۰۸). افرادی که احساس می کنند کیفیت ازدواجشان با انتظاراتشان مطابقت ندارد، معمولاً احساس نارضایتی می کنند و در برابر پیمان شکنی بسیار آسیب پذیر هستند (شکلفورد و همکاران، ۲۰۰۸).

پیمان شکنی زناشویی موضوعی تکان دهنده برای زوج ها و خانواده ها و پدیده ای رایج برای درمانگران زناشویی و خانواده است و مشارکت در روابط خارج از ازدواج در محیط های بالینی و عادی شیوع قابل توجهی دارد که باعث سردرگمی قابل توجهی برای افراد درگیر می شود (تیموری و همکاران، ۲۰۲۰). نتایج مطالعات متعدد حاکی از آن است که اکثر افراد انتظار تک همسری در روابط جنسی و پرهیز از روابط نامشروع را از همسر خود دارند (سودانی و همکاران، ۱۳۹۳).

پیمان شکنی نقض تعهد در یک رابطه دو نفره است که منجر به سطوح مختلف صمیمیت عاطفی یا فیزیکی با فردی خارج از رابطه می شود (آویرام و همکاران، ۲۰۰۵) و از منظری دیگر از چهار نوع زیر است. پیمان شکنی جنسی، پیمان شکنی عاطفی، پیمان شکنی مرکب (عاطفی و جنسی) و پیمان شکنی مجازی (از جمله رابطه جنسی تلفنی، مکالمات جنسی و تماشای فیلم های پورنو). در واقع، از معاشقه تا آمیزش جنسی، طیف وسیعی از رفتارهای دو نفره وجود دارد که ممکن است سطوح مختلفی از شدت پیمان شکنی را شامل شود (کیتار و همکاران، ۲۰۱۷)، در حالی که تصور رایج از پیمان شکنی، داشتن رابطه جنسی با شخص سوم است (تولایی و همکاران، ۱۴۰۱).

سالوی و همکاران. (۱۹۹۹) و گلمن (۱۹۹۵) در مطالعات خود نشان دادند که یافتن نشانه هایی از بی کفایتی عاطفی، خطوط اشتباه فکری یا رفتاری می تواند زوج را به تعارض یا جدایی پیش برد (به نقل از سواری و طلایی زاده، ۲۰۱۵). در چنین شرایطی است که احتمال پیمان شکنی مطرح می شود که نتیجه فشار درونی شدیدی است که حداقل به یکی از همسران وارد می شود که ممکن است از طریق برآورده نشدن نیازها یا اهداف، شیوه های مقابله ای ضعیف، مدیریت حوادث زندگی یا ناتوانی در انتقال احساسات به همسر

باشد (یانگ و لانگ، ۱۹۹۸). علاوه بر این، پیمان شکنی عاطفی و جنسی نیز می تواند تحت تأثیر گسترش استفاده از شبکه های اجتماعی مجازی باشد (کرینز و وایتینگ، ۲۰۱۶) زیرا افراد پیمان شکن نسبت به همسر خود، بر این باورند که به راحتی می توانند شریک فعلی خود را تغییر دهند و نیازی به تلاش زیادی برای حفظ رابطه خود ندارند (ریزکی و شالی ها، ۲۰۲۱).

آنچه در این پژوهش مورد تأکید است، قرارگیری مردان میانسال در دوره میانسالی است که بر اساس مبانی نظری موجود، افراد در این سن در مواجهه با بحران های متعددی ممکن است قرار بگیرند که این بحران ها بر کیفیت زندگی فردی و زناشویی آنها اثرگذار است. این بحران ها فقط در مردان میانسال رخ نمی دهد و زنان نیز درگیر چنین مسائلی می شوند. اما به دلیل اینکه مردان میانسال عمدتاً در خصوص زندگی زناشویی خود (با توجه به تجربه پدیده هایی مانند بازنشستگی و سندرم آشیانه خالی) درگیر چالش های متعددی می شوند. باور بر این است که تجربه این چالش ها و بحران ها بر رویکرد مردان میانسال در زندگی زناشویی می تواند تأثیرگذار باشد. اما شناسایی چگونگی اثرگذاری این بحران ها به همراه شناسایی فرایندهای غالب در بروز پدیده پیمان شکنی، میتواند به تبیین دقیق تر این پدیده در بین مردان میانسال کمک کند. بر این اساس پژوهش حاضر به دنبال این پاسخ ها است که پیمان شکنی افشا شده در مردان میانسال ایرانی دارای چه نشانه ها، علل و انگیزه هایی است؟

روش

از آن جا که پژوهش حاضر، درصدد تبیین فرایند شکل گیری پیمان شکنی زناشویی در مردان میانسال، به منظور کشف مسیرهای تبیین راهکارهای عملی برای مقابله با این پدیده بود، جهت گیری آن کاربردی می باشد. در مطالعه حاضر، تلاش بر این بود که با استفاده از داده های جزئی، به یک مدل جامع دست یابیم، و بر این اساس رویکرد ذهنی پژوهشگر در انجام این پژوهش «رویکرد استقرایی» بود. از سوی دیگر این پژوهش با هدف بررسی زمینه ها و عوامل مرتبط با پدیده پیمان شکنی زناشویی در مردان میانسال انجام گرفت. به همین منظور این پژوهش از نظر هدف از نوع بنیادی و از نظر اجرا به صورت چند مرحله ای بوده است. این پژوهش مبتنی بر تحلیل کیفی پدیدارشناسی با تمرکز بر روش اشتراوس و کوربین بود که طی آن، عوامل زمینه ساز، عوامل واسطه ای، فرایندها و راهبردها حول محور مفهوم پیمان شکنی زناشویی در مردان میانسال در قالب یک مدل شناسایی شد. پژوهشگر در این مطالعه به عنوان مصاحبه گر در صدد انجام مصاحبه های حضوری و در ادامه تبیین و تحلیل کیفی محتوای مصاحبه ها با هدف دستیابی به مدل نهایی بوده است. پژوهشگر از طریق مطالعه منابع نظریه ای و محتوای مورد نیاز، به درک اولیه کافی نسبت به ساختار خانواده و پدیده های مخرب ساختار خانواده و به ویژه پیمان شکنی زناشویی دست یافت.

«نظریه پردازی مبتنی بر طرح نظام مند»، به دنبال این است که از طریق نمونه گیری نظری، مقایسه ثابت، کدگذاری باز، محوری و انتخابی، یادآوری و اشباع نظری، بتواند به مفهوم پردازی از داده ها دست پیدا کند. در مفهوم پردازی هدف این است که به هر کدام از حوادث، رخدادها و ایده هایی که در داده ها موجود است نامی داده می شود. این نام، برچسب یا نشانه ای است که به جای آن حادثه، رخداد یا ایده می نشیند. مفاهیم، برچسب های ذهنی جداگانه به وقایع، حوادث و دیگر موارد پدیده ها هستند. این کار بدین صورت انجام می شود

که پژوهشگر درباره هر کدام از وقایع و رخدادها سئوالاتی را مطرح می‌سازد و در نهایت به تولید یک مدل مفهومی می‌رسد.

شرکت‌کنندگان و میدان پژوهش شامل تمامی مردان میانسال با پیمان شکنی زناشویی بود که به مراکز مشاوره شهر مشهد مراجعه کرده بودند. تلاش بر این بود با سوژه‌هایی مصاحبه گردد که پیمان شکنی آنها به صورت خودانگیخته یا توسط همسر افشا شده و تجربه لازم و درک مفهوم پدیده مورد پژوهش را داشته و از کاستی‌ها و چالش‌های موضوع پژوهش، آگاهی لازم را داشته باشند. لازم به ذکر است که مدت زمان رابطه پنهانی، مدنظر پژوهشگر نبوده است. نمونه شامل ۱۱ نفر بود که به شیوه نمونه‌گیری ملاکی از بین شرکت‌کنندگان در میدان پژوهش که دارای ملاک‌های ورود بودند، انتخاب شدند. در این جریان، از نمونه‌گیری هدفمند، از نوع ملاکی بهره گرفته شد. به این معنی که شاخصه‌هایی برای انتخاب افراد جهت ورود به پژوهش مدنظر قرار گرفته شد. ملاک‌های ورود به پژوهش عبارت بودند از قرارگیری در دامنه سنی ۴۵ تا ۶۰ سال، ازدواج قانونی با همسری که به او پیمان شکنی داشته، عدم وجود مشکلات هوشی، زوج‌ها از یکدیگر متارکه نکرده باشند، تحصیلات حداقل دیپلم باشد، عدم سوء مصرف مواد اعضای نمونه، فرد شرکت‌کننده در مطالعه، در حال دریافت درمان روانشناختی نباشد و حداقل یک ماه از آخرین تجربه دریافت درمان روانشناختی گذشته باشد. در همین راستا ملاک‌های خروج عبارت بودند از مصرف داروهای روانپزشکی، عدم قرارگیری در دامنه سنی تعیین شده، عدم تمایل به حضور در پژوهش، تکمیل ناقص فرم‌ها و پرسشنامه‌ها، بروز هرگونه جدایی و متارکه بین زوج‌ها در حین پژوهش.

داده‌ها از طریق مصاحبه نیمه ساختاریافته گردآوری شد. سؤالات مصاحبه با نظارت اساتید محترم راهنما و مشاور و همچنین در صورت صلاحدید ایشان، با تأیید افراد متخصص و صاحب نظر در حوزه خانواده تدوین شد. در این بخش از پژوهش تلاش بر این بود تا بر پایه تجارب زیسته مردان میانسال با تجربه پیمان شکنی زناشویی، همراه با درک چالش‌های موجود در نظام خانواده، توصیف و درک عمیقی از روند شکل‌گیری پدیده پیمان شکنی زناشویی در مردان میانسال بدست آید. رعایت اصل اختیار برای شرکت در پژوهش، رعایت اصل گمنامی برای اعضای نمونه توسط پژوهشگر انجام گردید.

یافته‌ها

شرایط علی‌ایجادکننده پدیده پیمان شکنی زناشویی:

مشکلات مربوط به خانواده مبدأ:

یکی از این عوامل تأثیرگذار در ثبات ازدواج، خانواده اصلی زن و شوهر و کیفیت ارتباطی میان زوج و آنها است. داتا، پورتینگا و مارکوئن (۲۰۰۳) در این زمینه بیان کردند که تعارض با خانواده همسر و بویژه مادر شوهر، موضوعی اساسی در بحث تعارض‌های زناشویی در کشورهای جمعگرا و پایبند به اصول اشتراکی در زندگی و فرهنگ‌های وابسته به ارزش‌های خانوادگی است که این موضوع در پژوهش قاسمی، اعتمادی و احمدی (۱۳۹۱) نیز نشان داده شده است و به این معنی است که یکی از عوامل ایجاد تعارضات زناشویی، ارتباطات درهم ریخته زوج‌ها با خانواده همسر است.

خانواده/ایشون دخالت میکردن،/ایشون هم واکنشی نشون نمیداد (کیس شماره ۱)

هر دفعه که دعوا میکردیم خانوادش رو در جریان قرار میداد (کیس شماره ۲)
اوایل مشکلی نبود اما کم کم با خانواده ام به مشکل خورد (کیس شماره ۹)
اصلا خانواده من رو قبول نداشت (کیس شماره ۱۱)
عملا خانواده اش تو زندگی ما بودن... چون همه چی رو بهشون میگفت (کیس شماره ۹)

مشکلات مربوط به ابتدای ازدواج:

این عامل با زیرمقوله های ازدواج نادرست، گذشته پرماجرا، زمان ناکافی با هم بودن، جابجایی مسئولیت ها، تلاش دیده نشده، نگرش متفاوت به زندگی و اجبار به ازدواج شناخته شد. ای عوامل همگی می تواند در ذیل انتظارات زناشویی قرار بگیرد. داشتن نیت و تمایل به تشکیل خانواده و داشتن یک زندگی زناشویی رضایتبخش، یک نیاز ذاتی انسانی است (آنبالاگان و جانسان، ۲۰۱۸). انتظارات قبل از ازدواج بیانگر تمام آن چیزهایی است که افراد دارند در زندگی زناشویی تجربه کنند. این خواسته ای است که باید توسط شخص دیگر برآورده شود و بنابراین تحقق آن تا حد زیادی از کنترل آنها خارج است. اگر انتظارات برآورده نشود، باعث میشود که افراد نسبت به شریک زندگی خود احساس منفی پیدا کنند و حتی ممکن است با او بد رفتاری داشته باشند. این فرایند در درازمدت منجر به ایجاد احساس عدم قدردانی و عدم برآورده شدن انتظارات شود.

از سوی دیگر ازدواج اجباری، پیوند زناشویی رسمی است که در این پیوند، رضایت و اراده زوج ها یا یکی از آنها نادیده انگاشته میشود و برای برقراری این پیوند، از انواع فشارهای جسمی و روانی استفاده می گردد. به اعتقاد روان شناسان، ازدواج می بایست بر پایه اخلاق، عشق، محبت و درک متقابل دو انسان شکل گیرد تا جوانه های امید و خوشبختی را به همراه آورد. اکراه در همسرگزینی، این پیوند مقدس را به صورت یک کابوس وحشتناک در می آورد و زندگی فردی، خانوادگی و اجتماعی زنان را با آسیب های جدی مواجه می سازد (پاپی، ۱۳۹۹). اجبار به ازدواج به طور مستقیم بر نگرش افراد نسبت به ازدواج تأثیر منفی میگذارد و در بسیاری از موارد، زنان حتی پس از سالهای متوالی از ازدواج، نسبت به آن ناراضی هستند (مقدسی و عامری، ۱۳۹۵). منظور از نگرش نسبت به ازدواج، باورها و عقاید تقریباً ثابتی است که در ذهن افراد نسبت به مسئله ازدواج ایجاد شده است و شامل باورهایی در مورد میزان اهمیت ازدواج، تمایل یا عدم تمایل به ازدواج، هزینه ها و منافع ازدواج، انتظارات از ازدواج و... است. نگرش به ازدواج پایه های اصلی تصمیمگیری ازدواج، زمان ازدواج و انتظارات افراد از ازدواج می باشد (کدال و اتلی، ۲۰۲۰). همچنین وجود چالش های اساسی زناشویی که میتواند ریشه در نداشتن مهارت ارتباط مؤثر و عدم مشخص شدن نقش ها و انتظارات زوج از یکدیگر باشد، می تواند از عوامل بروز نارضایتی زوج ها باشد (علی و همکاران، ۲۰۲۲).

از همون اول ازدواج با هم مشکل داشتیم... زندگی ما از همون اول داستان زیاد داشت (کیس شماره ۱)

خیلی به دلش نبوده این ازدواج (کیس شماره ۲ و ۶)

از همون اوایل ازدواج بنای ناسازگاری داشت... روی خوشی نشون نمیداد (کیس شماره ۵)

دیگه هیچ وقتی برای هم نداشتیم (کیس شماره ۸)

فکر میکنم اصلا برای ازدواج آماده نبوده و مامان و باباش اصرارش کردن (کیس شماره ۹)

من از همون اول سعی میکردم کار کنم و نیازهای ایشون رو برطرف کنم (کیس شماره ۱۰)

من کار میکردیم... منتها ایشون همیشه ناراضی بود (کیس شماره ۱۲)

مشکلات حین زندگی زناشویی:

یکی از مفاهیم مهم در خصوص روابط زناشویی، بی‌ثباتی زناشویی است که به معنای بهم ریختگی ازدواج و عدم تفاهم و اختلاف نظر زن و شوهر است که به شکل عدم هماهنگی در مسائل مربوط به زندگی زناشویی بروز می‌کند (آسادو و اینباخ، ۲۰۲۰). این شرایط موقعی ایجاد می‌شود که فرد در انجام نقش‌ها و تعهدات خود کوتاهی می‌کند، تعریف می‌کند (آکی و ایکیشبیلو، ۲۰۲۲). از نظر پوسمو (۲۰۰۴)، بی‌ثباتی زناشویی زمانی است که زوج‌ها قادر به حل تعارض نباشند، الگوی مشابهی از اختلاف به طور مکرر رخ می‌دهد و راه‌های جدیدی برای مقابله با مشکل وجود ندارد و چنین بی‌ثباتی می‌تواند کل رابطه منجر به نزاع تلخ، کناره‌گیری عاطفی، عدم محبت و طلاق می‌شود. بروز پیمان شکنی نشان‌دهنده این است که هیچ ارتباط موثری در درون ازدواج وجود ندارد.

از آنجا که انتظارات نسبت به ازدواج پیش‌بینی‌کننده بزرگی برای رضایت زناشویی است، بدیهی است که عدم تحقق آنها موجب دلسردی و در نهایت فروپاشی ساختار کیفی رابطه زناشویی می‌شود. انتظارات شامل موارد زیادی مانند مقاصد، نگرش‌ها در مورد ارزش‌ها و باورها و همچنین نقش‌های جنسیتی است. داشتن دیدگاه‌های مشابه یا مکمل در مورد هر یک از این موارد تأثیر مثبتی بر کیفیت و ثبات زناشویی دارد. واقعیت این است که اگر زوج‌ها احساس کنند نیازمند مذاکره مجدد در مورد نقش‌ها و انتظارات زناشویی که قبلاً بدیهی بوده‌اند، می‌باشند اما برای آن اقدامی نکنند، رابطه دستخوش مشکلات ارتباطی متعددی خواهد شد.

با هم بحث میکردیم... هر روز به من گیر میداد... قهر میکرد (کیس شماره ۱)

بدو بیراه میگفت و باهام دعوا میکرد که باعث شد ارزش فاصله بگیرم... نمیتونستم خیلی از خواسته‌هاشو برآورده کنم

(کیس شماره ۲)

بگو مگوهای با هم سرم داشتم (کیس شماره ۳)

از رفتارهای خانم ناامید شده بودم (کیس شماره ۴)

روی خوشی نشون نمیداد (کیس شماره ۵)

بد اخلاقی و بی‌محبت بودن (کیس شماره ۶)

من همیشه احساس کنم باید بهش جواب بدم (کیس شماره ۷)

اخلاق تندی که داره و همیشه از من طلبکاره (کیس شماره ۸)

هیچوقت خونه نبود و هروقت از سرکار بر میگشتم خونه نامرتب بود و غذا آماده نبود (کیس شماره ۹)

اصلاً درکی از مشکلاتی که من درگیرش بودم نداشت (کیس شماره ۱۰)

تقریباً در مورد هیچ مسأله‌ای تفاهم نداشتیم (کیس شماره ۱۱)

تقریباً هر روز به من سرکوفت میزد که کار نمیکنی و علافی (کیس شماره ۱۲)

مشکلات والد-فرزندی:

در بسیاری از موارد رفتار والدین به صورت رفتار ناسالم با همدیگر یا با فرزندان می‌باشد و این نحوه رفتار میتواند عواقب ناخواسته زیادی مانند اختلال توجه و اضطراب در فرزندان را ایجاد کند (ویتولو، ۲۰۰۵). پرخاشگری نیز به عنوان یکی دیگر از مصداق‌های الگوهای تعاملی در این پژوهش شناسایی گردید. بر اساس مصاحبه‌های به عمل آمده از مصاحبه‌شوندگان، مشخص شده است که الگو ارتباطی مبتنی بر پرخاشگری از

سوی پدر با فرزندان، یکی از دلایل بروز حالات منفی و نگرش‌های خصمانه نسبت به پدر، در بین سایر اعضای خانواده می باشد. همچنین پرخاشگری به صورت درونی شده که به ندرت ابراز می شود، در فرزندان نسبت به پدر خشوت گرا می تواند مشاهده شود. بی ثباتی زناشویی یک معضل اجتماعی است که می تواند باعث غم و اندوه همیشگی فرزندان، زوج ها و حتی جامعه شود. به گفته فرناندو (۲۰۱۳)، این اعمال پیمان شکنی زناشویی منجر به مشکلات دیگری در ازدواج می شود. از زمان خلقت، هر جامعه‌ای شیوه‌های سنتی خود را دارد، مانند محبت کردن به همسر، داشتن رابطه جنسی فقط با شریک در میان دیگران، که در مراسم ازدواج بیان می‌شود و از زوج‌ها انتظار می‌رود که وجهه و عزت نفس شریک خود را تقویت کنند. برخی زوج ها از این هنجارها منحرف می‌شوند و آن را در خارج از خانه‌های زناشویی خود به نمایش می‌گذارند و این منشأ اختلاف و بی‌ثباتی زناشویی در بین زوج‌ها بوده است. پیامد منفی این اغلب اوقات از نظر روانی بر کودکان تأثیر می‌گذارد.

رفتار درستی با بچه ها نداشت و من همیشه بهش اعتراض میکردم (کیس شماره ۱۱)

بچه ها رو بالا برد و من رفتم تو حاشیه... یادش رفته شوهری داره (کیس شماره ۸)

من بچمو دوس دارم. منتها ایشون نمیذاشت ما رابطه خوبی با هم داشته باشیم (کیس شماره ۱۰)

شرایط زمینه ای پدیده پیمان شکنی زناشویی:

اشکال در نگرش ها:

یکی دیگر از شرایط شناسایی شده در مصاحبه‌های اعضای نگرش‌های آنها نسبت به رابطه با همسر در طول دوره زندگی زناشویی خود بوده است. نگرش ها و انتظارات در مورد روابط، شناخت‌های مهمی در رابطه با درک و رفتار در روابط شخصی هستند (ریگیو و ویزر، ۲۰۰۸). فرد ممکن است از طریق تجربیات شخصی با شریک زندگی خود، با مشاهده والدین خود، یا با تماشای صحبت‌های دیگران در مورد روند ازدواج، نگرش‌ها و انتظاراتی را در مورد زندگی زناشویی شکل دهد. نگرش‌های مثبت و منفی هردو بر باورهای مربوط به رابطه با همسر تأثیر می‌گذارد. افرادی که دارای نگرش‌های منفی بسیار نهفته هستند، انتظارات مثبت کمتری دارند. معمولاً زوج‌ها در ابتدای ازدواج احساس تعهد نسبت به یکدیگر می‌کنند، اما روابط برخی از زوج‌ها به تدریج دچار تعارض می‌شود، هرچند گاهی بازتاب‌های پس از درگیری‌های زناشویی حاکی از پشیمانی زوج‌ها از این روند است. تعارض می‌تواند اشکال مختلفی داشته باشد و به صورت افسردگی در یک یا هر دو، همسر آزاری و درگیری لفظی و فیزیکی بین دو شریک ظاهر شود که در نهایت منتهی به طلاق می‌شود. تعارض زناشویی شامل اختلاف نظر بین زوج‌ها در اکثر مسائل زندگی زناشویی از جمله روابط با دیگران، مسائل جنسی، تربیت فرزند، مسائل مالی و... سلامت زوج‌ها این چنین است، اگرچه بدیهی و اجتناب ناپذیر است که سطوح مختلفی از تعارض، اختلاف، و رنجش در تعاملات زوج‌ها تجربه می‌شود (کلهر و همکاران، ۱۳۹۹).

منو درک نمیکرد و احترام و محبتی از این خانم نمیدیدم و یواش یواش سردتر شدیم (کیس شماره ۱)

از خانم ضدحال میخوردم (کیس شماره ۲)

سرد بودن محیط زندگی و کم توجهی همسرم (کیس شماره ۳)

اولای ازدواج ایشون خیلی منو تحویل نمیگرفت و رو برمیدردوند (کیس شماره ۴)

رابطه خالی از محبت بود و چیزی وجود نداشت که بخواد بابتش ضرر کنیم (کیس شماره ۵)

بداخلاقی و گوشه و کنایه زدن... درکی از من وجود نداره و همیشه از قبل متوقع تر میشه (کیس شماره ۶)

از من بازخواست میکرد و اتفاقی قدیم رو پیش میکشید (کیس شماره ۷)
هیچ ارج و قربی ندارم براشون و انگار که من فقط عابرانکم تو این زندگی (کیس شماره ۸)
حس میکردم با یه دختر نوجوون دارم زندگی میکنم که باید بزرگش کنم (کیس شماره ۹)
ایتقدر که بهش غر زدم و نتیجه نداشت سعی کردم سرمو با گوشی گرم کنم و بهش توجه نکنم (کیس شماره ۹)
برای همین تصمیم گرفتم بیشتر سرکار باشم که وقتی میام خونه کمتر غرزدناشو گوش کنم (کیس شماره ۱۰)
تنها صحبتی که بین ما بود یا نیازهای خودش بود یا لیست خرید (کیس شماره ۱۱)
وقتی از هر دوتا جمله اش یکیش سرکوفت و سرزنشه معلومه نمیخواستم حرفی باهاش بزنم (کیس شماره ۱۲)

عوامل مربوط به بافت رابطه و محیط:

الگوی متقابل منفی یکی از الگوهای ارتباطی مورد تحقیق در تحقیقات انجام شده در حوزه تعارض زناشویی است. الگوی متقابل منفی به طور آزاد به عنوان تمایل به مقابله متقابل با رفتارهای منفی یکدیگر تعریف می شود. الگوی متقابل منفی شامل تبادل رفتارهای مخرب زناشویی مانند شکایات، انتقادات و ابراز غیر کلامی عاطفه منفی است. نشان داده شده است که منفی نگری که بین شرکای زناشویی ایجاد می شود، نارضایتی زناشویی و انحلال رابطه را پیش بینی می کند. فرآیند رفتار متقابل منفی روابط زناشویی را از دو طریق مهم مختل می کند. اول، زمانی که یکی از همسران شکایت منفی به شریک خود ارائه می دهد، ممکن است شریک احساس دفاعی کند، و بنابراین، تخلف را با یک شکایت متقابل برمی گرداند، که فرآیند متقابل منفی را در تعاملات متعارض زوج ها تحریک می کند. پیامد درگیر شدن در رفتار متقابل منفی همسر این است که زوج ها از رابطه خود و کیفیت کلی ارتباط خود در مورد رابطه ناراضی می شوند. رفتار متقابل منفی یک پیش بینی کننده برای انحلال زناشویی از جمله جدایی و/یا طلاق و حتی پیمان شکنی زناشویی است (کاگلین و ونگلیستی، ۲۰۰۶).

تعارض بر زوج و فرزندان نشان تأثیر می گذارد. بازبینی تعارض و الگوهای ارتباطی منفی در ازدواج می تواند به شرکای زندگی کمک کند تا سلامت خانواده خود را حفظ کنند (فینچام و بیچ، ۱۹۹۹). تعارض می تواند بر توانایی والدین در مراقبت و توجه به فرزندان نشان تأثیر بگذارد. تعارض زناشویی می تواند به حفظ رفاه کودکان کمک کند. والدینی که تعارضات خود را به طور سازنده مدیریت می کنند، می توانند امنیت عاطفی را برای فرزندان خود به نمایش بگذارند و همچنین به آنها کمک می کنند تا بتوانند در روابط آینده خود را اصلاح کنند. کودکان می توانند الگوهای ارتباطی والدین خود را در طول تعارض بیاموزند، که می تواند بر نحوه برخورد آنها با تعارض در بزرگسالی تأثیر بگذارد (مک کوی و همکاران، ۲۰۰۹).

هرچی هم پدرش میگفت قبول نمیکرد (کیس شماره ۱۰)
پدرش چون وضع مالی خوبی دارن، همیشه سعی میکردم منو تحقیر کنه و خودشو بالاتر نشون بده (کیس شماره ۴)
خانواده اش نتونستن حرف منو درک کنن و منو مقصر میدونستن (کیس شماره ۹)
مشکل خاصی باهاشون ندارم ولی هیچوقت به گلایه ها من از دخترشون توجه نکردن (کیس شماره ۱۱)
کلا منو خونودام رو پایین تر از خودشون میدونن (کیس شماره ۱۲)
من خیلی آزاد بودم؛ مهمونی های خونوادگی و سفر خونوادگی و همه چی خیلی یکنواخت (کیس شماره ۶)
تا اینکه تصمیم گرفتم بیشتر با دوستام وقت بگذرونم و کمتر خونه باشم...مثل خودش (کیس شماره ۹)
دوست و رفیقی نداشتم که باهاشون وقت بگذرونم...برای همین با اون خانم همکارم رابطه جدی تر شد (کیس شماره ۹)

(۱۰)

آدم رفیق بازی نیستم ولی سعی میکردم با دوستانم وقت بگذرونم که کمتر خونه باشم (کیس شماره ۱۱)
با دوستانم بعد مغازه میرفتم بیرون... به نظرم بهتر از سرزنش شنیدن بود (کیس شماره ۱۲)

شرایط واسطه‌ای در بروز پیمان شکنی زناشویی:

هیجانات

تأثیر هیجانات بر پیمان شکنی زناشویی موضوعی پیچیده و حائز اهمیت در روابط عاطفی است. هیجانات می‌توانند تأثیر عمیقی بر فرآیندهای شناختی و عاطفی افراد داشته باشند و نقش مهمی در شکل‌دهی به رفتارهای فردی و تصمیم‌گیری‌ها در زندگی زناشویی ایفا کنند (گیتار و همکاران، ۲۰۱۷). احساساتی مانند خشم، ناامیدی، سردی عاطفی یا عدم رضایت از رابطه، می‌توانند فرد را به سمت پیمان شکنی زناشویی سوق دهند. زمانی که زوجها نمی‌توانند مشکلات خود را به درستی مدیریت کنند و در رابطه با همسر احساس ناامیدی یا بی‌علاقگی کنند، ممکن است به دنبال راه‌حل‌های موقتی مانند برقراری ارتباط با شخص دیگری باشند. این احساسات منفی می‌توانند منجر به جستجوی منابع عاطفی جدیدی بشوند که در آن لحظه به نظر می‌رسد می‌تواند خلاء عاطفی موجود را پر کند. از طرف دیگر، هیجانات شدید مانند خشم یا حسادت نیز می‌توانند تأثیر نامطلوبی بر تصمیم‌گیری فرد داشته باشند. در چنین شرایطی، فرد ممکن است به طور تکانشی به فکر پیمان شکنی زناشویی بیفتد تا از طریق آن به نوعی انتقام یا جبران احساسات منفی خود بپردازد (باس، ۲۰۱۸). همچنین هیجانات مثبت نیز می‌توانند در این مسئله تأثیرگذار باشند. زمانی که فرد در یک رابطه نگرش مثبت و هیجانات شاداب را تجربه کند، تمایل کمتری به پیمان شکنی زناشویی خواهد داشت (روبلوسکا، ۲۰۲۱). وجود عشق، احترام و حمایت عاطفی میان زوج‌ها می‌تواند به ایجاد محیطی امن و پایدار منجر شود که در آن ارتباطات عاطفی به خوبی تقویت می‌شوند. حتی زمانی که فرد در محیط جدیدی قرار می‌گیرد و با افراد جذاب آشنا می‌شود، ممکن است احساسات تازه و جذابیت‌های جدیدی را تجربه کند. این احساسات می‌توانند فرد را به سمت ایجاد روابط جدید سوق دهند و فکر پیمان شکنی زناشویی برایش قابل تصور شود. بنابراین، احساس رضایت به کاهش احتمال پیمان شکنی زناشویی کمک می‌کند.

سرگرم دخترم بود و از من فراموش کرده بود (کیس شماره ۲)

از پدرش و خانوادش طرفداری میکرد و پشتمو خالی کرد (کیس شماره ۴)

هیچوقت منو به عنوان همسرش قبول نداشت (کیس شماره ۵)

تصمیم گرفتیم کار به کار هم نداشته باشیم.. درگیر بچه‌ها بود.. همون زندگی مجردیمو داشته باشم (کیس شماره ۶)

نسبت به هم داشتیم سرد می شدیم (کیس شماره ۷)

دلَم به ایشون نبود دیگه (کیس شماره ۸)

خیلی اوایل ازدواج دوشم داشتم ولی اینقدر رابطمون سرد شد که دیگه حسی وجود نداره (کیس شماره ۹)

من دوشم داشتم ولی نمیتونستم اونجوری که ایشون میخواد عاشقی کنم براش (کیس شماره ۱۰)

اولا میخواستم دوستش داشته باشم ولی نشد و مخصوصا این آخریها دیگه برام دوست داشتنی نبود (کیس شماره ۱۱)

از سرزنش هاش خیلی ناراحت میشدم ولی واکنشی نشون نمیدادم که در دسر نشه (کیس شماره ۱۲)

توهین و بی‌احترامی

توهین در روابط زناشویی می‌تواند ناشی از عوامل مختلفی باشد که به شرایط احساسی، روانی و اجتماعی زوج‌ها بستگی دارد. بسیاری از زوج‌ها به دلیل نداشتن مهارت‌های لازم برای برقراری ارتباط، نمی‌توانند احساسات خود را به درستی ابراز کنند. این عدم توانایی ممکن است باعث ایجاد سوء تفاهم و تنش در رابطه شود و در نهایت منجر به توهین کردن به یکدیگر شود. از طرفی مشکلات مالی، مسائل شغلی و فشارهای اجتماعی می‌توانند بر روابط زناشویی تأثیر بگذارند. وقتی که زوج‌ها تحت استرس هستند، احتمال اینکه نتوانند به طور منطقی و محترمانه با یکدیگر برخورد کنند، افزایش می‌یابد و ممکن است به بروز توهین منجر شود. در کنار این‌ها بعضی از زوج‌ها ممکن است از یکدیگر انتظارات غیرمنطقی داشته باشند. زمانی که این انتظارات برآورده نمی‌شوند، ممکن است یکی از طرفین به توهین به دیگری، به عنوان ابزاری برای ابراز ناامیدی یا خشم، متوسل شود. به عبارت دیگر وجود مشکلات و عدم صحبت و تبیین آنها برای همدیگر، ممکن است باعث شود زوج‌ها دچار سرکوب احساسات خود به طرف مقابل شده و همین سرکوب احساسات منجر به توهین به شریک زندگی شود. وقتی که این احساسات به صورت مناسب ابراز نشود، ممکن است به صورت واکنش‌های منفی و توهین‌آمیز بروز کند.

در چنین فضایی، افراد ممکن است به دنبال تأمین نیازهای عاطفی و روانی خود از طریق رابطه‌ای جدید باشند. وقتی که فرد احساس می‌کند در رابطه‌اش مورد احترام قرار نمی‌گیرد، ممکن است به جستجوی محبت و احترام در بیرون از ازدواج خود بپردازد. این جستجوی تأیید عاطفی و نیاز به ارتباطات محترمانه در طرف مقابل می‌تواند او را به سمت پیمان شکنی زناشویی سوق دهد. علاوه بر این، ارتباطات غیرمحترمانه معمولاً به بروز تضاد و تنش در روابط منتهی می‌شود. این تنش‌ها و بی‌احترامی‌ها می‌توانند باعث شوند که فرد احساس تنهایی و جدایی کند. وقتی که یکی از زوج‌ها نمی‌تواند از طرف دیگری حمایت و درک شود، به راحتی به فکر ارتباط با شخص دیگری می‌افتد که احساس کند نقاط مشترکی با او دارد و می‌تواند او را بفهمد (ابوغزاله، ۲۰۲۰).

دعاهای ما همیشه به فحش و بی‌احترامی می‌رسید (کیس شماره ۱)

بد اخلاقی‌های خانم مخصوصاً جلوی بچه‌ها (کیس شماره ۱)

همه‌اش میگفت تو مسئولیت پذیر نیستی (کیس شماره ۴)

بی محلی، بد عنقی، بد اخلاقی (کیس شماره ۵)

از بی محلی‌ها و بی‌احترامی‌های اینا خسته شدم (کیس شماره ۸)

مشکلات جسمانی

زمانی که یکی از زوج‌ها با چالش‌های جسمانی مواجه است، مانند بیماری مزمن یا ضعف سلامتی، ممکن است به تدریج احساس ناتوانی، ناامیدی و انزوا کند. این موارد می‌توانند به ایجاد فاصله عاطفی در رابطه و کاهش نزدیکی فیزیکی و احساسی منجر شوند. در چنین شرایطی، فرد ممکن است به دنبال ارضای نیازهای عاطفی و جسمانی خود از طریق روابط خارج از ازدواج باشد. این جستجوی عواطف و نوازش‌های مثبت می‌تواند آنها را به سمت پیمان شکنی زناشویی سوق دهد. همچنین، احساس گناه یا اجبار به مراقبت از همسر بیمار

می تواند فشار بیشتری به فرد وارد کند، که ممکن است او را به فکر انتقام یا رهایی از بار مسؤولیت های سنگین بیندازد.

علاوه بر این، ناتوانی در برآورده کردن نیازهای جنسی در نتیجه مشکلات جسمانی نیز می تواند یکی از دلایل عمده پیمان شکنی زناشویی باشد. از آنجا که صمیمیت بخشی اساسی از روابط زناشویی است، کمبود آن به جستجوی ارتباطات جدیدی منجر می شود که در آن فرد بتواند به ارضای نیازهای خود بپردازد. به همین دلیل، مشکلات جسمانی نه تنها بر سلامت فرد مبتلا تأثیر می گذارد، بلکه بر ساختار تمام رابطه نیز اثر منفی می گذارد و می تواند خطر پیمان شکنی زناشویی را افزایش دهد.

بیماریش عود کرد (کیس شماره ۵)

باعث شده بود که مشکلات معده پیدا کنم (کیس شماره ۱۰)

واکنش های رفتاری

میل به دوری و فاصله گرفتن زن و شوهر از یکدیگر می تواند یکی از اصلی ترین عوامل در بروز پیمان شکنی زناشویی باشد. زمانی که زوج ها به دلایل مختلف از جمله کدورت های عاطفی، تنش های مداوم یا عدم توافقات در مورد مسائلی مانند فرزندآوری یا کار، شروع به دوری کردن از یکدیگر می کنند، ارتباط فیزیکی و عاطفی آنها تحت تأثیر قرار می گیرد. این فاصله می تواند احساس تنهایی و نیاز به ارتباطات عاطفی را افزایش دهد و فرد را به سمت پیمان شکنی زناشویی سوق دهد (آپوستو، ۲۰۱۶). عدم حمایت زن و شوهر از یکدیگر نیز نقش مهمی در تشدید این مشکل ایفا می کند. وقتی یکی از طرفین در موقعیت های چالش انگیز نیاز به حمایت عاطفی دارد و قادر نیست این حمایت را از همسرش دریافت کند، احساس تنهایی و بی هویتی او افزایش می یابد. این احساسات ممکن است باعث شود که فرد به دنبال حمایت و تأیید از خارج از رابطه باشد، که به زودی به ایجاد روابطی غیرمتعارف و پیمان شکنی زناشویی منجر می شود.

میل به کناره گیری نیز می تواند به دو دلیل منجر به پیمان شکنی زناشویی شود. اول اینکه فرد ممکن است در تلاش برای فرار از فشار و تنش های موجود در رابطه، به سمت ایجاد ارتباطات جدید برود. دوم اینکه این کناره گیری می تواند نشان دهنده عدم رضایت از رابطه موجود باشد که در نهایت فرد را به فکر پیمان شکنی زناشویی بیندازد. در همین راستا پرخاشگری و دعوای مکرر نیز به ایجاد فضایی تنش آور در رابطه منجر می شود. این موقعیت ها معمولاً منجر به نارضایتی و بی علاقه ای به یکدیگر می شود که می تواند احساسات منفی و حتی انتقام جویی را برانگیزد. در نهایت، ضعف در رابطه جنسی به عنوان یکی از عوامل کلیدی محسوب می شود. وقتی که نیازهای جنسی برآورده نشود، زوج ها ممکن است به دنبال ارضای این نیازها در خارج از ازدواج خود بروند. در مجموع، ترکیب این عوامل می تواند زمینه ساز پیمان شکنی زناشویی در یک رابطه زناشویی باشد و در واقع ناپایداری روابط را تشدید کند.

ترجیح میدادم زمان کمتری خونه باشم...بیشتر بیرون و سرکار خودمو سرگرم میکردم (کیس شماره ۲)

سعی کردم با بیرون بودن مثل خودش از این خونه دور باشم (کیس شماره ۹)

کار به کار هم نداشتم و سرگرم چت کردن و کانال های مجازی بودم (کیس شماره ۱)

دیدگاه و خط فکری مشترک و حرفای زیادی برای گفتن نداشتم (کیس شماره ۳)

شیفت اضافی برمیداشتم و سعی میکردم باهاش دعوا نکنم (کیس شماره ۱۰)

برای همین منم تصمیم گرفتم سرمو به مغازه گرم کنم (کیس شماره ۱۲)

رابطه جنسی نمیتونستیم داشته باشیم (کیس شماره ۱)

دیگه این آخریا هم درخواست رابطمو رد میکرد (کیس شماره ۹)

همجوشی با خانواده مبدأ

حمایت والدین از همسر خطاکار می‌تواند در برخی موارد به بروز پیمان شکنی زناشویی منجر شود. وقتی که والدین به طور مداوم از رفتارهای خطاکار همسر حمایت می‌کنند، او ممکن است احساس کند که می‌تواند بدون عواقب جدی به رفتارهای خلاف ادامه دهد. این احساس امنیت کاذب می‌تواند به او اجازه دهد تا از ریسک پیمان شکنی زناشویی بهره‌برداری کند، زیرا از حمایت خانواده‌اش اطمینان دارد. حمایت والدین می‌تواند به همسر خطاکار این احساس را بدهد که پیمان شکنی زناشویی یا رفتارهای نادرست قابل توجیه یا قابل قبول هستند. این توجیه‌سازی می‌تواند او را وادار به ادامه دادن به رفتارهای ناسالم، از جمله پیمان شکنی زناشویی، کند. از سوی دیگر وقتی که همسر خطاکار تحت حمایت والدین خود قرار می‌گیرد، ممکن است هیچ تمایلی به اصلاح رفتارهای اشتباه خود نداشته باشد. این امر می‌تواند منجر به ایجاد فاصله‌های عاطفی و افزایش نیاز به ارتباطات عاطفی خارج از ازدواج شود. همچنین حمایت خانواده از یک طرف، ممکن است احساس تنهایی و طرد بودن را در طرف دیگر رابطه ایجاد کند. این احساس می‌تواند به افزایش تنش و در نهایت به پیمان شکنی زناشویی منجر شود. در برخی موارد، حمایت والدین ممکن است به فرد خطاکار این احساس را بدهد که فقط به خود توجه کند و از تعامل و نظر همسر خود دور بماند. این عدم توجه به همسر می‌تواند زمینه‌های پیمان شکنی زناشویی را در رابطه فراهم کند. زمانی که یکی از زوج‌ها از رفتارهای غیرقانونی تحت حمایت خانواده‌اش بهره‌برداری کند، همسر دیگر ممکن است به احساس سرخوردگی و ناامیدی بیفتد و به خشونت یا پیمان شکنی زناشویی به عنوان راهی برای پاسخ به این احساسات روی آورد.

اگه خانواده اش اینجوری ارزش حمایت نمیکردن وضع این نبود (کیس شماره ۹)

همه اش تقصیر خانواده اش هست که جلوشو نمیگرفتن (کیس شماره ۱۲)

در این بخش، به بررسی نقش حمایت والدین در شکل‌گیری پیمان شکنی زناشویی و راهکارهای مقابله با آن پرداخته می‌شود.

درگیر شدن در رابطه موازی

ارتباط صمیمانه با جنس مقابل در محل کار می‌تواند زمینه‌ساز پیمان شکنی زناشویی شود. ابتدا باید گفت که در محیط کار، تعاملات روزمره و نزدیک در کنار هم می‌توانند احساسات عاطفی را تقویت کرده و منجر به ایجاد دوستی‌های عمیق‌تر شوند. این دوستی‌ها ممکن است به تدریج از سطح حرفه‌ای به سطح شخصی و احساسی پیشرفت کنند، که این خود می‌تواند احتمال بروز پیمان شکنی زناشویی را افزایش دهد. وقتی زن یا مرد به همکار خود نزدیک می‌شوند، ممکن است احساسات مثبتی مانند درک متقابل، همدردی و حمایت عاطفی را تجربه کنند. این احساسات ممکن است در محیط خانه و در زندگی زناشویی حاکم نباشند، و این عدم رضایت می‌تواند فرد را به جستجوی روابط خارج از ازدواج تشویق کند. همچنین، وقتی که فرد با همکار خود رابطه‌ای صمیمی برقرار می‌کند، ممکن است به تدریج احساس جذابیت فیزیکی نیز نسبت به او

پیدا کند. این جذابیت می تواند فرد را به سمت پیمان شکنی زناشویی سوق دهد، به ویژه زمانی که رابطه عاطفی و جنسی در خانه بی کیفیت یا مشکل دار باشد. وجود موقعیت های متعدد برای تنها بودن با همکار می تواند به تسهیل در بروز پیمان شکنی زناشویی منجر شود. این فرصت ها ممکن است باعث شوند فرد احساس کند که پیمان شکنی زناشویی در این شرایط کم خطرتر از آن چیزی است که هست. در نهایت، احساس معلق بودن بین دو رابطه می تواند فشار عاطفی را افزایش دهد و فرد را به دوراهی سختی برساند که منجر به پیمان شکنی زناشویی خواهد شد. به طور کلی، ارتباط صمیمانه با جنس مقابل در محل کار می تواند با ایجاد احساسات مثبت و جذابیت های جدید، خطر پیمان شکنی زناشویی را به طرز قابل توجهی افزایش دهد و کیفیت روابط زناشویی را تحت تأثیر قرار دهد.

احساس کردم میتونم با یکی دیگه در این مورد دردل کنم... خانم همکارم مطلقه بود و به حمایت احتیاج داشت... احساس کردم

اون خانم همکارم بود و جدا شده بود و تجربه اش از ما خیلی بیشتر بود (کیس شماره ۱۰)

خب این ها باعث شد احساس کنم میتونم با یکی دردل کنم که حرفمو بفهمه (کیس شماره ۱۱)

رابطمون باید نزدیک تر از این باشه (کیس شماره ۷)

خب با اینی که آشنا شدم رابطه خوبی داشتم... حداقلش این بود که بی احترامی نمیدیدم (کیس شماره ۱۲)

راهبردهای حاصل از پدیده پیمان شکنی زناشویی

نشانه‌گان اولیه

پس از افشای پیمان شکنی زناشویی، واکنش افراد معمولاً شامل بی توجهی به همسر و ضعیف شدن ارتباطشان می شود. این رفتار معمولاً ناشی از احساس گناه، شرم و اضطراب است (کاپلانو و گریگور، ۲۰۱۹). فرد پیمان شکنی زناشویی کار ممکن است از ترس واکنش همسر و احساسات منفی او، به طور ناخودآگاه از برقراری ارتباط صحیح و عمیق پرهیز کند. این بی توجهی به همسر، می تواند به یک مکانیسم دفاعی تبدیل شود تا فرد از مواجهه با عواطف شدید و مشکلات ناشی از پیمان شکنی زناشویی جلوگیری کند. علاوه بر این، فرد پیمان شکنی زناشویی کار ممکن است تلاش کند تا با جلب توجه بیشتری به فرزندان، احساسات خود را نادیده بگیرد. این عمل می تواند به عنوان یک «پوشش» برای خود باشد، زیرا در این شرایط فرد می تواند از احساسات ناخوشایند خود فاصله بگیرد و به جای آن روی مسائل مرتبط با فرزندان تمرکز کند. از طرف دیگر، این بی توجهی و ضعف در ارتباط با همسر می تواند منجر به افزایش تنش و فاصله عاطفی میان زوج ها شود، که مجدداً روابط را تضعیف می کند. در نتیجه، فرد پیمان شکنی زناشویی کار ممکن است به شدت در تلاش باشد تا احساسات منفی را کاهش دهد، به این ترتیب سعی می کند به جای تعمیر رابطه، با تغییر موضوع به فرزندان، از واقعیت دوری کند.

این فرایند ممکن است باعث ایجاد فضاهای پنهانی و نارضایتی عاطفی بین زوج ها شود و به ضعف در ارتباط منجر گردد. در نهایت، این تلاش برای فرار از مشکلات و فشار عاطفی می تواند عواقب جدی تری برای روابط زناشویی به همراه داشته باشد، زیرا بدون حل و فصل مسائل اصلی، تنها فاصله میان زوج ها را بیشتر می کند.

هر کی برای خودش بود (کیس شماره ۳)

میدیدم همون رابطه خشک و حداقلی هم بینمون نیست (کیس شماره ۱۰)
دیگه عملاً حرفی برای گفتن نبود (کیس شماره ۱۲)
اجازه ندادم مشکلاتم باعث بشه رابطه ام با دخترم خراب بشه (کیس شماره ۲)
سعی کردم مثل قبل با بچه ام وقت بگذرونم (کیس شماره ۱۰)

تمایل به خروج از رابطه

پس از افشای پیمان شکنی زناشویی، بسیاری از افراد تصمیم می‌گیرند از گفتگو با همسرشان فرار کنند یا به او پیشنهاد جدایی دهند. این رفتارها معمولاً ناشی از احساسات متناقض و شدید مانند پشیمانی، گناه و ترس از واکنش همسر است. برخی از افراد ممکن است احساس کنند که توضیح دادن یا عذرخواهی کافی نیست و در نتیجه، به جای مواجهه با واقعیت، فرار را انتخاب می‌کنند.

پیشنهاد جدایی نیز یک استراتژی فرار دیگر برای برخی افراد است. آنها ممکن است فکر کنند که این اقدام می‌تواند به کاهش تنش‌های عاطفی و فشارهای ناشی از پیمان شکنی زناشویی کمک کند و به آنها اجازه دهد تا از عواقب فوری مشکل خلاص شوند. این تصمیم معمولاً نشان‌دهنده ناتوانی در مدیریت احساسات و فشارهای موجود است و می‌تواند به عنوان یک دفاع ناخوایسته در برابر آسیب‌های عاطفی عمل کند. علاوه بر این، تمایل به دوری کردن از خانه می‌تواند حاصل احساس ناپایداری و ناامنی در محیط باشد. فرد پیمان شکنی زناشویی کار ممکن است به شدت از مواجهه با همسر و تنش‌های ناشی از پیمان شکنی زناشویی ترس داشته باشد. دوری از خانه به عنوان راهی برای فرار از این واقعیت و ارتباطات عاطفی عمیق‌تر تلقی می‌شود. این تصمیمات می‌تواند به تشدید فاصله عاطفی و کاهش کیفیت روابط منجر شود، چرا که هر دو طرف نتوانند به طور صحیح و سالم با احساسات و بحران‌های موجود کنار بیایند. در نهایت، این واکنش‌ها نشان‌دهنده ناتوانی در حل و فصل مشکلات و برقراری یک ارتباط باز و صادقانه است که نیاز ضروری برای بهبود وضعیت موجود به شمار می‌آید.

خیلی با همسر صحبت نمیکردم (کیس شماره ۷)
دیگه حوصله کل کل باهاش نداشتم (کیس شماره ۹)
حتی حوصله دعا کردن باهاش نداشتم (کیس شماره ۱۱)
خب همه ارتباطی که من از همسر انتظار داشتم رو تو گوشی تجربه میکردم (کیس شماره ۱۲)

رفتارهای مشکوک

پس از افشای پیمان شکنی زناشویی، برخی افراد تصمیم می‌گیرند که به هزینه کردن‌های مخفیانه برای معشوقه خود ادامه دهند یا حتی دوباره با او وقت بگذرانند. این رفتار معمولاً ناشی از چندین دلیل روان‌شناختی و عاطفی است که شامل این موارد است: احساس گناه و پشیمانی، رغبت به حفظ رابطه، احساسات عمیق، فرار از واقعیت، عدم تمایل به تغییر، پنهان‌کاری، مقایسه‌ها و فقدان بازخورد و گفتگو

من که زندگی خودم چیزی کم نمیداشتم...اون به پول احتیاج داشت منم بهش قرض دادم (کیس شماره ۱۰)
اوایل که فقط چت بود...ولی بعدها بیرون هم میرفتیم (کیس شماره ۱۱)
با اون خانم که رفتم تو رابطه اولش درد دل بود و بعدش هم از هر دری حرف میزدیم (کیس شماره ۹)
چت کردن باعث می‌شد من سرم گرم بشه (کیس شماره ۱)

پیامک و تماس زیادی با طرفم داشتیم و بعد هم صیغه شدیم (کیس شماره ۷)

کاهش کیفیت رابطه

پس از افشای پیمان شکنی زناشویی، بسیاری از افراد کاهش معنی دار در رابطه جنسی با همسرشان را تجربه می کنند و همچنین ممکن است با عصبانیت و پرخاشگری بیشتر روبرو شوند. این تغییرات عموماً ناشی از احساسات شدید و پیچیده ای است که به دنبال پیمان شکنی زناشویی به وجود می آید و شامل این موارد است: احساس گناه و شرم، کاهش اعتماد، خودسانسوری، عصبانیت و پرخاشگری، خودمحوری، تهدید به ترک، بی علاقه‌گی به حل مشکلات، تضاد عاطفی، تمایل به فرار از واقعیت.

فقط در کنار هم زندگی میکردیم (کیس شماره ۲)

دیگه ارزش درخواست نمیکردم و همینجوری پیش میرفتیم (کیس شماره ۹)

رابطه جنسیمون هم صفر شد (کیس شماره ۱۰)

تو سکس هم پرتوقع بود و من نمیتونستم راضیش کنم (کیس شماره ۱۲)

هر روز با فاطمه رفتار بدتری داشتم و از دستش عصبانی و دلخور بودم و محبتی بین مون نمونده بود (کیس شماره ۲)

اصلاً برام مهم نبود چی میگه و چکار میکنه (کیس شماره ۱۱)

دیگه وقتی سرزنش میکرد هرکی جای من میبود جوابشو میداد... ولی من سکوت میکردم (کیس شماره ۱۲)

تلاش برای کنترل و مدیریت شرایط

پس از افشای پیمان شکنی زناشویی، افراد معمولاً در تلاش‌اند تا به شکلی به مشکلات ناشی از این بحران واکنش نشان دهند. این واکنش‌ها به‌طور کلی می‌تواند به دو دسته تقسیم شود: تلاش برای اصلاح اوضاع و تلاش برای فرار از واقعیت. برخی افراد، پس از افشای پیمان شکنی زناشویی، سعی می‌کنند نسبت به مشکلات با همسر خود واکنش جدی نشان دهند. این افراد معمولاً از رفتارهای خود پشیمان شده و به دنبال جبران تقصیرات خود هستند. آنها ممکن است تلاش کنند تا از طریق گفتگوهای عمیق به ترمیم رابطه بپردازند. در مقابل، برخی دیگر ممکن است به دلیل ترس از واکنش همسر یا درک این‌که اوضاع می‌تواند بدتر شود، به رویکردهای ملایم‌تری روی آورند. این افراد سعی می‌کنند با مدارا و نرمی برخورد کنند تا شرایط را آرام نگه دارند. همچنین ممکن است افراد برای فرار از احساسات منفی، بسیاری از افراد به دنبال لذت‌های دیگری می‌روند. این لذت‌ها می‌توانند شامل سرگرمی‌های موقتی، ملاقات‌های دوستانه یا علائق شخصی باشند که به آنها کمک می‌کند از واقعیت آزاردهنده فاصله بگیرند. ممکن است این کمبودهای احساسی و عاطفی خود را از طریق رابطه با معشوقه پر کنند. این اشتیاق به یافتن خوشبختی و رضایت از طریق ارتباطات غیررسمی می‌تواند به ایجاد وابستگی شدید به معشوقه منجر شود. تلاش برای کسب آرامش از طریق فعالیت‌های جانبی و دوری از چالش‌های روزمره می‌تواند یک پاسخ طبیعی به بحران ایجاد شده باشد، اما این رویکرد می‌تواند در نهایت به تجارب عاطفی ناپایدار و عدم توانایی در حل مشکلات عمیق‌تر منجر شود.

بعضی وقتا با گلایه های خانم راه میومدم که کمتر بهم بریزم (کیس شماره ۱)

سعی میکردم دیگه خیلی از فاطمه توقعی نداشته باشم و کار به کارش نگیرم (کیس شماره ۲)

دعوا مون شد و قهر کردم رفتم خونه بابام. سعی میکردم برای آرامش اون موقع که دعوا نداشتیم با قضیه کنار بیام (کیس)

شماره ۴)

در دعوایمون چیزی نمیگفتم و قبول میکردم تا زود تموم بشه (کیس شماره ۵)
توجه و محبت و پایه بودنی که از همسر انتظار داشتم رو در واقع از اون خانم بدست میاوردم (کیس شماره ۶)
میرم پیش زن داشتم اونجا آرامش بیشتری دارم... فقط از اون خانم احترام دیدم که رفتم سمتش (کیس شماره ۸)
خب اون هرچی من میگفتم به حرفم میکرد و کاملاً تابع من بود (کیس شماره ۹)
ببین درکم میکرد و میفهمید وقتی از مشکلاتم میگم دارم چی میگفتم (کیس شماره ۱۰)
احترام و محبت و نوازش دریافت میکردم که خیلی برام مهم بود (کیس شماره ۱۱)

پیامدهای ناشی از بروز پیمان شکنی زناشویی

آسیب های روانی - عاطفی پیمان شکنی

افرادی که پیمان شکنی زناشویی می کنند، معمولاً پس از افشای این عمل احساس بی انگیزگی و بی تفاوتی نسبت به رابطه زناشویی پیدا می کنند. این تغییر در احساسات می تواند از چندین عامل ناشی شود که شامل این وارد است: احساس گناه، عدم اعتماد، تنش و فشار روانی، تشکیل رابطه با معشوقه، احساس ناتوانی در حل مشکلات، تضاد در احساسات و توجه به نیازهای خود.

وقتی با هم نمیکنم و در واقع با اون طرفم اروم میشدم (کیس شماره ۲)
دیگه حرص و جوش نمیخوردم که چرا منو دوست نداره و بهم محبت نمیکنه (کیس شماره ۵)
من سعی کردم کمتر باهاش سرشاخ بشم و از بحث باهاش دوری میکردم (کیس شماره ۷)
بعد که فهمید زن داشتم صیغه کردم باز دست از این کارش برنداشت (کیس شماره ۸)
من فقط ازش میخوام درکم کنه... رابطه ای با اون خانم ندارم که بگم وابسته اش شدم (کیس شماره ۱۰)
دیگه سعی میکردم واکنشی به حرفا و سرکوفتاش نداشته باشم (کیس شماره ۱۲)
برام مهم نیست دیگه چی میشه... رابطه ما از خیلی وقت پیش مرده بود (کیس شماره ۱۱)

واکنش ها به فرزندان و زندگی

واقعیت این است که افشای پیمان شکنی زناشویی در یک رابطه زناشویی تأثیرات زیادی بر روی دیدگاه فرد نسبت به فرزندان دارد و ممکن است رفتار او را نیز تحت تأثیر قرار دهد. افراد پیمان شکن اغلب نسبت به فرزندان خود احساس گناه می کنند. آن ها ممکن است خود را مسئول شکست خانواده و اثرات منفی آن بر کودکان بدانند. پیمان شکنی زناشویی می تواند باعث کاهش توانایی فرد در برقراری ارتباط با فرزندان شود، زیرا او ممکن است احساس کند به دلیل اعمال خود نمی تواند الگوی مناسبی برای فرزندان باشد. به بیان دیگر فکر کردن به اینکه پیمان شکنی زناشویی باعث ایجاد محیطی نامساعد برای رشد عاطفی و روانی فرزندان خواهد شد، می تواند موجب اضطراب و نگرانی در فرد شود. در چنین شرایطی فرد ممکن است نسبت به فرزندان خود احساس محبت کند، اما در عین حال، به خاطر پیمان شکنی زناشویی و شکست در زندگی زناشویی، دچار سردرگمی عاطفی شود. برخی افراد برای فرار از احساس گناه و شرمندگی، ممکن است به صرف زمان بیشتر در خارج از خانه و دوری از فرزندان روی بیاورند. همچنین برخی افراد ممکن است به دلیل احساس شرمندگی یا عذاب وجدان، تمایل داشته باشند کمتر در خانه حضور داشته باشند، از این رو مسئولیت های والدینی خود

را نادیده بگیرند. چراکه در این موقعیت افراد پیمان شکن ممکن است احساس کنند که دیگر نمی‌توانند به درستی نقش خود را در خانواده ایفا کنند.. پیمان شکنی زناشویی می‌تواند به کاهش اعتماد به نفس فرد منجر شود. ترس از واکنش والدین و قضاوت آن‌ها در مورد اشتباهات شخصی می‌تواند فرد را به سمت دوری از آن‌ها سوق دهد. از طرفی دیگر در برخی موارد، پیمان شکنی زناشویی می‌تواند به مشکلات مالی منجر شود و این موضوع علاوه بر نگرانی‌های عاطفی، فرد را نسبت به توانایی‌اش در تأمین نیازهای فرزندان دلسرد کند.

بچه ها دیگه منو حساب نمیکنن (کیس شماره ۴)

سعی میکنم حداقل بچه ام ازم دور نشه (کیس شماره ۱۰)

وقتی کمتر خونه باشی کمتر هم درگیری ایجاد میشه (کیس شماره ۶)

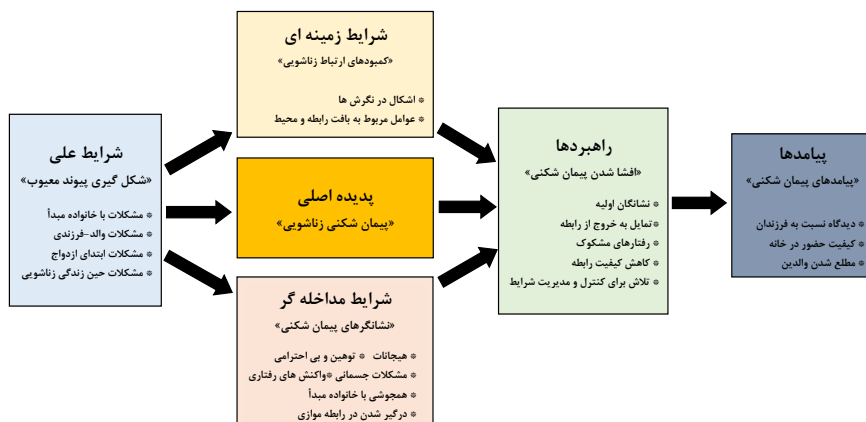
بیشتر سر کار و باشگاه و پیش دوستانم بودم... تا بم خونه هم حرفی نداشتم و با اون خانم چت میکردم (کیس شماره ۹)

اون موقع کمتر خونه بودم ولی الان میخوام بیشتر خونه باشم (کیس شماره ۱۰)

پدر و مادرم از وقتی فاطمه اون مسأله رو بهشون گفت رابطشون با من بد شده (کیس شماره ۲)

مدل نهایی

نگاهی به ابعاد و ملاکهای مشخص شده درخصوص پدیده پیمان شکنی زناشویی نشاندهنده این هست که توجه به زمینه‌های درون فردی و میان فردی دارای جایگاه مهمی در بررسی و واریسی این پدیده می‌تواند باشد.

نتیجه‌گیری

پیمان شکنی زناشویی در روابط زناشویی پدیده‌ای پیچیده و چندجانبه است که می‌تواند دلایل مختلفی را در بر بگیرد. مردان میانسال به دلایل متنوعی ممکن است به پیمان شکنی زناشویی دست بزنند که این دلایل معمولاً تحت تأثیر مسائل روانی، اجتماعی و عاطفی قرار دارند. یکی از مهم‌ترین دلایل، احساسی از بی‌نظمی در رابطه زناشویی است. برخی مردان میانسال به دلیل یکنواختی و عدم پیشرفت در رابطه، احساس کسالت و

بی‌انگیزگی می‌کنند و به دنبال تنوع و هیجان در روابط جدید می‌گردند. **یکنواختی رابطه و نیاز به هیجان** از جمله عوامل محرک این رفتار محسوب می‌شود. پس از سال‌ها زندگی مشترک، سیستم پاداش مغز (دوپامینرژیک) به طور طبیعی به دنبال محرک‌های جدید می‌گردد. این مکانیسم عصبی-روانی توضیح می‌دهد که چرا برخی مردان میانسال برای فرار از روزمرگی، به دنبال تجربه‌های عاطفی جدید می‌روند. این وضعیت که به «خستگی عاطفی» تعبیر می‌شود، اغلب با کاهش کیفیت روابط زناشویی همراه است. نارضایتی عاطفی یا جنسی یکی دیگر از عوامل کلیدی است که از دو جنبه قابل بررسی است. از بعد عاطفی، احساس عدم درک متقابل و کمبود صمیمیت می‌تواند فرد را به سمت جستجوی این نیازها در خارج از رابطه سوق دهد. از منظر جنسی، ناهمخوانی در نیازها یا کاهش میل جنسی ممکن است با فعال‌سازی سیستم شهوانی، انگیزه‌ای برای روابط خارج از ازدواج ایجاد کند. تحقیقات نشان می‌دهد این نارضایتی‌ها زمانی خطرناک‌تر می‌شوند که با ناتوانی در بیان نیازها یا حل تعارضات همراه باشند. فشارهای اجتماعی و هنجارهای فرهنگی نیز نقش تعیین‌کننده‌ای ایفا می‌کنند. در برخی فرهنگ‌ها، خیانت به عنوان نشانه‌ای از قدرت و مردانگی تلقی می‌شود. این نگرش‌ها که از طریق مکانیسم‌های یادگیری اجتماعی منتقل می‌شوند، می‌توانند مردان میانسال را که با کاهش اعتمادبه‌نفس ناشی از افزایش سن مواجهند، به سمت این رفتار سوق دهند. از طرفی، عادی‌سازی خیانت در برخی محیط‌های اجتماعی، تابوی این عمل را از بین می‌برد. بحران میانسالی به عنوان یک عامل روانشناختی مهم، با احساس پشیمانی از انتخاب‌های گذشته و ترس از پیری همراه است. در این مرحله، برخی مردان برای بازیابی حس جوانی و جذابیت، به دنبال روابط با افراد جوان‌تر می‌روند. این رفتار که نوعی مکانیسم جبرانی محسوب می‌شود، اغلب ریشه در بحران هویت و جستجوی معنا در زندگی دارد.

عوامل عاطفی نیز نقش مهمی در این وضعیت دارند. احساس عدم رضایت عاطفی یا جنسی در یک رابطه می‌تواند مردان میانسال را به سمت پیمان شکنی زناشویی سوق دهد. ممکن است که مردان میانسال احساس کنند نیازهای عاطفی و جسمانی‌شان به درستی برآورده نمی‌شود و در نتیجه به دنبال این نیازها در خارج از رابطه زناشویی باشند. این امر به ویژه در دوره‌هایی که تغییرات مهمی در زندگی زناشویی رخ می‌دهد، مانند تولد فرزندان، مشکلات مالی یا تغییر شغل، ممکن است بیشتر نمایان شود. عوامل اجتماعی و فرهنگی نیز نقش بسزایی در رفتار پیمان شکنی زناشویی‌آمیز ایفا می‌کنند. بسیاری از مردان میانسال تحت فشارهای اجتماعی برای اثبات قدرت و موفقیت قرار دارند و پیمان شکنی زناشویی ممکن است به عنوان راهی برای ابراز قدرت و جذابیت تلقی شود. همچنین، در برخی فرهنگ‌ها، پیمان شکنی زناشویی به عنوان یک رفتار پذیرفته شده یا قابل تحمل دیده می‌شود و این موضوع می‌تواند باعث تشویق مردان میانسال به فعالیت‌های غیروفادارانه شود. مسائل روانشناختی مانند بحران میانسالی نیز می‌توانند تأثیرات عمیقی بر رفتار مردان میانسال داشته باشند. در این دوره، بسیاری از مردان میانسال با احساس عدم موفقیت یا عدم تحقق آرزوهای زندگی مواجه می‌شوند و پیمان شکنی زناشویی ممکن است به عنوان راهی برای جبران حس ناکامی به شمار آید. این موضوع به ویژه زمانی که فرد با تغییرات فیزیکی یا عاطفی در خود روبرو می‌شود، می‌تواند موجب تمایل به پیمان شکنی زناشویی شود.

تغییرات استرس‌زای زندگی مانند مشکلات مالی، تغییر شغل یا تولد فرزند نیز می‌توانند با ایجاد فاصله عاطفی بین زوجین، فرد را به سمت روابط خارج از ازدواج سوق دهند. این موقعیت‌ها با فعال‌سازی مکانیسم‌های

مقابله‌ای ناسازگارانه مانند اجتناب یا فرار از مشکلات، احتمال پیمان‌شکنی را افزایش می‌دهند. برای پیشگیری از این پیامدهای ناگوار، راهکارهای متعددی پیشنهاد می‌شود. تقویت مهارت‌های ارتباطی و حل تعارض در رابطه زناشویی می‌تواند از انباشت نارضایتی‌ها جلوگیری کند. ایجاد تنوع در فعالیت‌های مشترک و توجه به نیازهای عاطفی-جنسی طرفین نیز در پیشگیری از یکنواختی مؤثر است. از منظر روانشناختی، حل بحران میانسالی از طریق بازتعریف هویت و ارزش‌های شخصی ضروری به نظر می‌رسد. همچنین، آگاهی از تأثیرات محیط اجتماعی و مقاومت در برابر هنجارهای مخرب فرهنگی می‌تواند مانع از تقلید رفتارهای ناسالم شود. باید توجه داشت که پیمان‌شکنی زناشویی همیشه نتیجه یک عامل واحد نیست، بلکه حاصل تعامل پیچیده‌ای از عوامل درونی و بیرونی است. درک این مکانیزم‌ها نه تنها به پیشگیری از خیانت کمک می‌کند، بلکه زمینه را برای بهبود کیفیت روابط زناشویی فراهم می‌سازد. مشاوره تخصصی و مداخلات روانشناختی می‌توانند در شناخت و مدیریت این عوامل بسیار مؤثر باشند. در نهایت، مهم است که برای فهم بهتر این مسائل، نه تنها به دلایل سطحی توجه کنیم، بلکه به ریشه‌های عمیق‌تری که در هویت، فرهنگ و تجربیات فرد نهفته است، دقت داشته باشیم. حمایت‌های عاطفی و روانی در روابط زناشویی و همچنین فرآیندهای بهبود ارتباط می‌تواند به کاهش این مشکلات کمک کند. با شناخت و رسیدگی به این مسائل، مردان میانسال می‌توانند از خطر پیمان‌شکنی زناشویی فاصله بگیرند و روابط سالم‌تری را برقرار کنند.

این پژوهش دارای چند محدودیت است. نخست، نمونه‌گیری محدود به مراجعه‌کنندگان مراکز مشاوره مشهد بوده که ممکن است نماینده تمامی مردان میانسال ایرانی نباشد. دوم، اتکا به گزارش‌های خوداظهاری شرکت‌کنندگان ممکن است تحت تأثیر سوگیری‌های اجتماعی یا دفاعی قرار گرفته باشد. سوم، ماهیت کیفی پژوهش امکان تعمیم‌پذیری گسترده نتایج را محدود می‌سازد. در همین راستا پیشنهاد می‌شود پژوهشگران علاقمند به این حوزه، انجام مطالعات کمی با نمونه‌های بزرگتر و متنوع‌تر از مناطق مختلف ایران را به همراه بررسی تطبیقی پیمان‌شکنی در گروه‌های سنی مختلف مدنظر قرار دهند و همچنین به مطالعه نقش عوامل فرهنگی-مذهبی به عنوان متغیرهای تعدیل‌گر پرداخته شود.

References

- Abu-Ghazaleh, T. (2020). Disrespectful communication and infidelity. *Journal of Interpersonal Violence*, 35(9-10), 1985-2004.
- Achi, I. J., & Ikechebelu, A. C. (2022). EXTRA MARITAL BEHAVIOURS AND FAMILY INSTABILITY AMONG MARRIED PEOPLE IN OWERRI EDUCATION ZONE, IMO STATE. *Journal of Educational Research & Development*, 5(2).
- Ali, P. A., McGarry, J., & Maqsood, A. (2022). Spousal role expectations and marital conflict: perspectives of men and women. *Journal of interpersonal violence*, 37(9-10), NP7082-NP7108.
- Anbalagan, S., & Johnson, M. (2018). Marital expectations among young adults. *Journal of Social and Personal Relationships*, 35(6), 789-810.
- Apostu, I. (2016). The two dimensions of infidelity. *Postmodern Openings*, 7(2), 167-178.

- Asadu, N., & Egbuche, M. (2020). Effect of marital infidelity on the family: A perception study of Ihe/Owerre in Nsukka Local Government Area of Enugu State. *Renaissance University Journal of Management and Social Sciences*, 6 (1), 21-31.
- Aviram, I., & Amichai-Hamburger, Y. (2005). Online infidelity: The role of narcissism and relationship satisfaction. *Journal of Computer-Mediated Communication*, 10(3), JCMC1037.
- Bass, E. (2018). Emotional decision-making in infidelity. *Journal of Social Psychology*, 158(5), 601-615.
- Brosschot, J. F., Gerin, W., & Thayer, J. F. (2006). The perseverative cognition hypothesis: A review of worry, prolonged stress-related physiological activation, and health. *Journal of psychosomatic research*, 60(2), 113–124
- Buss, D. M. (2018). Sexual and emotional infidelity: Evolved gender differences in jealousy prove robust and replicable. *Perspectives on psychological science*, 13(2), 155-160.
- Coughlin, P., & Vangelisti, A. (2006). Negative reciprocity in marital conflict. *Communication Research*, 33(1), 78-102.
- Dalrymple, J., Booth, J., Flowers, P., & Lorimer, K. (2016). Psychosocial factors influencing risk-taking in middle age for STIs. *Sexually Transmitted Infections*.
- Darlimper, J., et al. (2016). Psychosocial factors influencing sexual risk-taking in middle-aged adults. *Archives of Sexual Behavior*, 45(4), 987-1001.
- Datta, P., Poortinga, Y. H., Marcoen, A. (2003). Parent care by Indian and Belgian caregivers in their roles of daughter/daughter-in-law. *Journal of Cross-Cultural Psychology*, 34: pp 736-749
- Diener, E., Lucas, R. E., & Oishi, S. (2018). Advances and open questions in the science of subjective well-being. *Collabra. Psychology*, 4(1)
- Esmacili, M., Ghasemi-Niaiei, F., and Dehdest, K. (2018). Explaining strategies for overcoming the midlife crisis: A qualitative study. *Developmental Psychology (Iranian Psychologists)*, 14(56), 389-403. [In Persian]
- Fernando, D. (2013). The consequences of infidelity on family stability. *Journal of Family Issues*, 34(8), 1125-1145.
- Fincham, F., & Beach, S. (1999). Conflict in marriage: Implications for psychological well-being. *Journal of Family Psychology*, 13(1), 45-58.
- Frisby, B., et al. (2008). Intimacy and isolation in marital relationships. *Communication Studies*, 59(3), 221-237.
- Ghasemi, Simin; Etemadi, Ozra; Ahmadi, Ahmad. (2012). Investigating the effect of cognitive behavioral group therapy on women's negative feelings towards their spouse's family and marital satisfaction. *Family Counseling and Psychotherapy Quarterly*. 4 (3). 485-499[in Persian]
- Goleman, D. (1995). *Emotional intelligence: Why it can matter more than IQ*. Bantam Books.
- Goyrai, C. (2017). Polygamous marriages and infidelity: A qualitative study. *Journal of Pan African Studies*, 10(1), 25-40.

- Gross, J. J. (2006). Emotion regulation in adulthood: Timing is everything. *Current Directions in Psychological Science*, 15(2), 214-219.
- Guitar, A. E., Geher, G., Kruger, D. J., Garcia, J. R., Fisher, M. L., & Fitzgerald, C. J. (2017). Defining and distinguishing sexual and emotional infidelity. *Current Psychology*, 36, 434-446.
- Gwirayi, C. (2017). Experiences of Shona men in polygamous marriages in ward four of Chivi District, Masvingo Province, Zimbabwe. *Journal of Pan African Studies*, 10(1), 25-40.
- Hacken, D., & Shipak, L. (2006). Extramarital affairs as a coping mechanism in midlife. *Journal of Adult Development*, 13(2), 89-101.
- Hosseini, R., et al. (2015). Marital satisfaction decline after children leave home: A longitudinal study. *Family Relations*, 64(4), 523-535. [in Persian]
- Kaplánová, A., & Gregor, A. (2019). Guilt-and shame-proneness and their relation to perceptions of dating infidelity. *Studia psychologica*, 61(3), 145-158.
- Kedal, R., & Atley, S. (2020). Decision-making factors in marriage: A cross-cultural study. *Journal of Comparative Family Studies*, 51(3), 301-320.
- Kelher, M., et al. (2019). Conflict patterns in distressed marriages. *Journal of Family Therapy*, 41(3), 345-362.
- Kitar, R., et al. (2017). Types of infidelity: A cross-cultural examination of emotional and sexual betrayal. *Archives of Sexual Behavior*, 46(5), 1543-1556.
- Krains, S., & Whiting, J. (2016). Social media and infidelity: The role of virtual interactions in extramarital affairs. *Cyberpsychology, Behavior, and Social Networking*, 19(5), 321-328.
- Luhmann, N. (2021). *Soziale Systeme. Grundriß einer allgemeinen Theorie (18. Auflage)*. Frankfurt, A.M.: Suhrkamp.
- McCoy, K., et al. (2009). Parental conflict and children's emotional security. *Child Development*, 80(2), 581-600.
- Moghaddisi, H., & Ameri, F. (2016). Attitudes toward marriage among Iranian youth. *Iranian Journal of Sociology*, 17(2), 45-62. [in Persian]
- Moloudi, A., & Abdollahzadeh, H. (2023). Qualitative Study of Middle Age Crisis Coping Strategies among Middle-aged People in Tehran. *Psychological Achievements*, 30(1), 121-144. [in Persian]
- Movahed, M., & Hosseini, M. (2018). Subjective experiences of health and aging in middle-aged women: A qualitative study. *Qualitative Health Research*, 28(5), 712-725. [in Persian]
- Papi, A. (2010). Forced marriage and its psychological consequences. *Journal of Family Violence*, 25(7), 643-654. [in Persian]
- Reggio, T., & Weiser, D. (2008). Marital expectations and relationship outcomes. *Personal Relationships*, 15(2), 189-204.
- Rizki, A., & Shaliha, N. (2021). Partner switching in unhappy marriages: A qualitative study. *Journal of Divorce & Remarriage*, 62(4), 245-260. [in Persian]
- Roblowska, M. (2021). Positive emotions and marital stability. *Journal of Happiness Studies*, 22(4), 1789-1806.

- Rothman, K., Cicila, L. N., McGinn, M., Hatch, S. G., Christensen, A., & Doss, B. D. (2021). Trajectories of sexual satisfaction and frequency during and after couple therapy for relationship distress. *Journal of Sex & Marital Therapy*, 47(3), 209-223.
- Sabinapozoenciso, R., Ríos, E. M., Quispe, C. M. M., Quispe, L. E. M., Barazorda, L. A. S., & Mamani, O. A. FAMILY VIOLENCE AND TRENDS TOWARDS INFIDELITY IN VICTIMS OF FAMILY VIOLENCE IN THE APURÍMAC REGION-2019.
- Saucier, M. G. (2004). Midlife and beyond: Issues for aging women. *Journal of Counseling & Development*, 82(4), 420-425.
- Saussure, M. (2004). Beauty standards and self-worth in middle age. *Journal of Women & Aging*, 16(3-4), 45-60.
- Savari, K., & Tala-yizadeh, M. (2015). The role of cognitive distortions in marital conflicts. *Journal of Family Psychology*, 12(1), 78-92. [in Persian]
- Semenyna, S. W., Gómez Jiménez, F. R., & Vasey, P. L. (2021). Testing Women's Trust in Other Women and Same-Sex Attracted Males in Three Cultures. *Archives of Sexual Behavior*, 50, 3479-3488.
- Shackelford, T., Besser, A., & Goetz, A. T. (2008). Personality, marital satisfaction, and probability of marital infidelity. *Individual Differences Research*, 6, 13– 25
- Staudinger, U. M., & Block, J. (2001). Positive development in adulthood: New perspectives on a forgotten era. American Psychological Association.
- Sudani, Mansour, Karimi, Javad, Mehrabizadeh, Honarmand, Mahnaz, and Nisi, Abdolkazem. (2012). The effectiveness of emotion-focused couple therapy on reducing the harm caused by spouse's breach of contract. *Behavioral Sciences Research*, 10(4), 258-268. [In Persian]
- Teymouri, Z., Mojtabaei, M., & Rezazadeh, S. M. R. (2020). The effectiveness of emotionally focused couple therapy on emotion regulation, anger rumination, and marital intimacy in women affected by spouse infidelity. *Caspian Journal of Health Research*, 5(4), 78-82. [in Persian]
- Talaei, S., et al. (2022). Public perceptions of infidelity in Iran: A qualitative study. *Iranian Journal of Psychology*, 17(3), 201-215. [in Persian]
- Wróblewska-Skrzek, J. (2021). Infidelity in relation to sex and gender: The perspective of sociobiology versus the perspective of sociology of emotions. *Sexuality & Culture*, 25(5), 1885-1894.
- Young, M., & Long, L. (1998). Unmet needs and marital dissatisfaction: Pathways to infidelity. *Journal of Social and Personal Relationships*, 15(4), 501-520.